EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 10.10.2013
COM(2013) 709 final

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

keskinäisen avun antamisesta Romanialle

PERUSTELUT

1. Johdanto

EU ja Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) toteuttivat keväästä 2009 kevääseen 2011 ulottuvalla ajanjaksolla Romaniaa koskevan keskipitkän aikavälin rahoitustukiohjelman, jonka aikana EU maksoi 5 miljardia euroa ja IMF 12,9 miljardia euroa. Tämän jatkoksi Euroopan unionin neuvosto hyväksyi 12. toukokuuta 2011 päätöksen varautumisohjelmasta, jonka puitteissa Romanialle myönnetään 1,4 miljardia euroa EU:n keskipitkän aikavälin rahoitustukea[1]. Toisessa ohjelmassa, joka oli myös EU:n ja IMF:n yhteinen ohjelma, EU ja IMF eivät ohjelman ennalta varautuvan luonteen mukaisesti maksaneet varoja.

Romanian viranomaiset pyysivät 4. heinäkuuta 2013 maan maksutaseeseen kohdistuvien jäljellä olevien riskien vuoksi kolmatta EU:n keskipitkän aikavälin rahoitustukiohjelmaa, joka on jälleen tarkoitus toteuttaa yhdessä IMF:n valmiusluottojärjestelyn kanssa. EU:n ja IMF:n rahoitustuen odotetaan jälleen olevan ennalta varautuvaa, eikä varsinaisia maksuja ole tarkoitus suorittaa. Talous- ja rahoituskomitea vastasi pyyntöön myöntävästi 9. heinäkuuta 2013 ja antoi komissiolle valtuudet neuvotella EU:n ja IMF:n uudesta yhteisestä varautumisohjelmasta.

Komission yksikköjen ja IMF:n edustajat tekivät 17–31. heinäkuuta 2013 yhteisen neuvottelumatkan Bukarestiin. Uuden ohjelman yksityiskohtaisista säännöistä ja sisällöstä tehtiin virkamiestason sopimus. Uusi ohjelma tukee edelleen hallituksen talousohjelmaa, jonka tavoitteita ovat muun muassa makrotalouden, julkisen talouden ja rahoitusjärjestelmän vakauttaminen, talouden häiriönsietokyvyn ja kasvupotentiaalin parantaminen, hallinnollisten valmiuksien lisääminen, verohallinnon uudistaminen sekä julkisen varainhoidon ja sen valvonnan parantaminen. Uusi ohjelma kestää 24 kuukautta ja koostuu Euroopan unionin ennalta varautuvasta rahoitustuesta (enintään 2 miljardia euroa) ja IMF:n enintään 1,75 miljardista erityisnosto-oikeudesta (noin 2 miljardia euroa), joita täydennetään valmiusluottojärjestelyllä. Lisäksi Maailmanpankki jatkaa 891 miljoonan euron tukea, johon se on sitoutunut aiemmin. Kyseisestä tuesta on vielä maksamatta 514 miljoonaa euroa.

2. Makrotalouden kehitys ja näkymät

Romanian talous on kasvanut vuodesta 2011. Viimeaikainen kehitys viittaa siihen, että kasvu on vuonna 2013 noin 2 prosenttia, mikä on jonkin verran enemmän kuin komission kevään talousennusteen mukainen 1,6 prosenttia. Erinomainen vientitulos (pääasiassa autoteollisuuden ja palvelujen ansiota) ja hyvä sato ovat kasvun keskeisiä vetureita. Näiden myönteisten suuntausten taustalla on kuitenkin heikko kotimainen kysyntä. Vuoden 2013 alkupuoliskolla kulutus ei kasvanut ja investointien määrä väheni.

Tulevaisuudessa kasvun odotetaan vähitellen nopeutuvan, kun rakenneuudistukset alkavat tuottaa tulosta, EU:n varojen käyttö paranee ja vienti pysyy vahvana Euroopan talouden elpyessä. Jos oletuksena on keskimääräinen sato, talouskasvun arvioidaan olevan hieman yli 2 prosenttia vuonna 2014. Kotimaisen kysynnän odotetaan olevan tärkein kasvua vauhdittava tekijä, jonka vetureita ovat investoinnit ja yksityinen kulutus. Nettoviennillä sen sijaan ennustetaan olevan pieni negatiivinen vaikutus, kun tuonnin kasvun arvioidaan kiihtyvän vuonna 2014 kotimaisen kysynnän vahvistuessa.

Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) mukainen inflaatiovauhti oli Romaniassa vuosina 2009–2011 edelleen nopea eli noin 6 prosenttia, mutta se laski keskimäärin 3,4 prosenttiin vuonna 2012. Hintojen nousupaine kuitenkin kasvoi jälleen vuoden 2012 loppua

[1] Ensimmäinen ohjelma kuului neuvoston päätöksen 2009/459/EY soveltamisalaan ja toinen ohjelma neuvoston päätöksen 2011/288/EU soveltamisalaan.

kohti ja vuoden 2013 alkupuoliskolla. Inflaation arvioidaan hidastuvan vuoden 2013 jälkipuoliskolla, koska elintarvikkeiden hintojen ennustetaan laskevan nopeasti ja vertailuajankohdan vaikutukset lakkaavat. Inflaation odotetaan alittavan 3,5 prosenttia vuoden 2013 loppuun mennessä, jolloin se olisi keskuspankin tavoitehaarukassa (2,5 % ± 1 prosenttiyksikkö). Inflaation ennustetaan hidastuvan edelleen vuonna 2014.

3. Julkinen talous

Romania on vakauttanut julkista talouttaan onnistuneesti viime vuosina, ja sen alijäämä supistui hieman alle 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2012, kun se oli 9 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2009. Tämä saavutus antoi neuvostolle mahdollisuuden kumota Romanian liiallista alijäämää koskeva menettely 21. kesäkuuta 2013. Uudella ohjelmalla on tarkoitus tukea hallituksen ponnisteluja, joilla jatketaan julkisen talouden vakauttamista. Näin pyritään saavuttamaan Romanian keskipitkän aikavälin tavoitteena oleva 1 prosentin rakenteellinen alijäämä suhteessa BKT:hen vuoteen 2015 mennessä. Viranomaiset ovat edelleen sitoutuneet edellisen ohjelman alijäämätavoitteeseen, joka on EKT-perusteisesti 2,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2013. Julkisen talouden vakauttamista jatketaan vuonna 2014 vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisesti. Tämänhetkisten suuntausten perusteella Romania asettaa tavoitteekseen EKT-perusteisesti 2 prosentin alijäämän, mikä vastaa sen vuonna 2013 tarkistettua lähentymisohjelmaa.

Heinäkuun neuvotteluissa sovittiin talousarvioon vuoden puolivälissä tehtävästä oikaisusta, joka mahdollistaa joidenkin tulojen ja menojen siirtämisen samalla kun säilytetään vuoden 2013 kokonaisalijäämätavoite (2,3 prosenttia maksuperusteisesti ja 2,4 prosenttia EKT-perusteisesti). Tarkistetussa talousarviossa otetaan huomioon tulojen väheneminen, minkä vuoksi siinä vähennetään kotimaisia pääomasijoituksia, pienennetään EU-varoihin liittyviä oikaisuja koskevia varauksia ja supistetaan siirtoja muille julkishallinnon yksiköille. Vuoden 2014 talousarviossa viranomaiset tutkivat keinoja, joilla voidaan lisätä tuloja lähinnä veropohjaa laajentamalla. Menopuolella yksi merkittävä haaste on ensimmäisen ohjelman yhteydessä sovitun palkkojen yhtenäistämislain asteittainen käyttöönotto.

Koska pääosa julkisen talouden vakauttamistarpeesta on saavutettu, uudessa ohjelmassa keskitytään julkisen talouden ohjausjärjestelmän parantamiseen. Siinä pyritään parantamaan julkisen talouden kehystä, jotta se saadaan vastaamaan finanssipoliittisen sopimuksen vaatimuksia. Lisäksi on tarkoitus tehdä muita parannuksia julkisen talouden strategian sisältöön ja talousarvioprosessin läpinäkyvyyteen. Tämä edellyttää parannuksia vuosittaiseen ja keskipitkän aikavälin pääomabudjetointiin, sitoumusten valvontajärjestelmän valmiiksi saattamista (jotta uusia maksurästejä ei tule) sekä verohallintoon tehtäviä parannuksia, joilla tehostetaan veronkantoa.

4. Finanssimarkkinoiden ja pankkialan kehitys

Finanssimarkkinoiden olosuhteet ovat parantuneet merkittävästi kesästä 2012 maailmanlaajuisen markkinailmapiirin piristyessä ja maan sisäpoliittisen tilanteen vakautuessa vuoden loppua kohti. Romanian tilanne on kehittynyt yleisesti ottaen samaa tahtia kuin alueen muissa maissa ja pysynyt suhteellisen suotuisana vuoden 2013 alkupuoliskolla. Romanian valtionvelkakirjojen viiden vuoden luottoriskinvaihtosopimusten (CDS) tuottoerot laskivat lähes 500 peruspisteestä (toukokuu 2012) alle 200 peruspisteeseen tammikuun alussa 2013 ja ovat pysytelleet hieman yli 200 peruspisteessä vuoden 2013 kesäkuun lopusta. Toukokuussa 2012 syntyneiden huomattavien tappioiden jälkeen Bukarestin pörssin (BET) indeksi nousi vuoden 2012 loppuun saakka. Pörssissä on sen jälkeen ollut volatiliteettia, mutta indeksi nousi noin 10 prosenttia vuoden 2013 syyskuun alkuun mennessä.

Siitä huolimatta, että arvoltaan alentuneet omaisuuserät ovat lisääntyneet (järjestämättömien lainojen suhde koko luottokantaan oli 20,3 prosenttia kesäkuussa 2013), pankkialan pääomarakenne oli rohkaisevalla tasolla (vakavaraisuussuhde oli 14,7 prosenttia kesäkuussa). Järjestämättömien lainojen kasvuun liittyviä riskejä on lievennetty varovaisilla luottotappiovarauksilla, vaikka varausten tekeminen rasittaa edelleen kannattavuutta (oman pääoman tuotto oli 6 prosenttia vuoden 2013 alkupuoliskolla kolmen tappiollisen vuoden jälkeen). Keskuspankki valvoo edelleen tarkasti niitä pankkeja, joiden emoyhtiöt ovat euroalueen reuna-alueiden maissa ja jotka ovat säilyttäneet riittävät pääomapuskurit. Kyproksen kriisin heijastusvaikutuksia lievennettiin päätöksellä siirtää Bank of Cyprus -pankin Romanian haarakonttorin paikallinen talletuskanta Laikin-konserniin kuuluvaan Marfin Bankiin, ulkomaisten pankkien velkavivun keventämisprosessilla sekä vähentämällä emoyhtiörahoitusta (–14,6 prosenttia joulukuusta 2012). Vaikka nämä toimenpiteet toteutettiin alueellinen kehitys huomioon ottaen ja yleisesti asianmukaisella tavalla, ne edellyttävät jatkossakin valvontaviranomaisten tarkkaa seurantaa.

5. Maksutase ja ulkoiset rahoitustarpeet

Romanialla odotetaan olevan rajoittamaton pääsy valtionvelkamarkkinoille suunnitellun 24 kuukauden ohjelmakauden aikana, jollei ulkoisessa kehityksessä tapahdu mitään odottamatonta. Luottoriskinvaihtosopimusten tuottoerot ovat alhaisimmalla tasollaan sitten vuoden 2010. Vaihtotaseen alijäämän odotetaan pienenevän noin 4 prosentista suhteessa BKT:hen vuonna 2012 noin 2 prosenttiin vuonna 2013, mikä johtuu pääosin kauppataseen alijäämän supistumisesta.

Perusskenaariossa kahden seuraavan vuoden aikana ei synny valtion tai ulkoista rahoitusvajetta. Romania kuitenkin on edelleen altis valuuttakurssin epävakaudelle ja epävakaille kansainvälisille pääomaliikkeille. Negatiivisessa skenaariossa vaihtotaseen rahoittaminen voi vaikeutua, jolloin pääsy valtionvelkamarkkinoille voi estyä. Jälkimmäisessä tapauksessa turvauduttaisiin ensisijaisesti valtion käteispuskuriin (noin kuuden kuukauden rahoitustarpeet) ja vähemmässä määrin Romanian keskuspankin valuuttavarantoon. Jos Romania joutuisi akuutteihin ja pitkittyneisiin rahoitusvaikeuksiin, varautumisohjelma voitaisiin ottaa käyttöön, ja käytettävissä olevista varoista (2 miljardia euroa EU:n tukea, joka maksetaan kahdessa miljardin euron erässä, ja enintään 2 miljardia euroa IMF:n valmiusluottojärjestelystä) voitaisiin kattaa valtion rahoitukseen ja talousarvioon liittyvät sitoumukset. Uusi ohjelma antaisi myös finanssimarkkinoille varmuuden siitä, että Romania on sitoutunut kunnianhimoiseen talousuudistusohjelmaan.

6. Maksutasejärjestelyn mukaisesti myönnettävä EU:n tuki on osa kansainvälisiä toimia

Kun otetaan huomioon jäljellä olevat heikkoudet ja maksutaseongelmien riski ja edellyttäen, että Romanian viranomaiset ovat sitoutuneet toteuttamaan julkiseen talouteen, rahoitusjärjestelmään ja rakenteisiin kohdistuvan sopeutusohjelman, komissio suosittaa kuultuaan talous- ja rahoituskomiteaa 3. lokakuuta 2013, että neuvosto tekisi päätöksen SEUT-sopimuksen 143 artiklassa tarkoitetun keskinäisen avun jatkamisesta. Romanian hallituksen on pantava täytäntöön talousohjelmansa, jotta voidaan hoitaa jäljellä olevat heikkoudet ja lieventää jäljellä olevia uhkia, jotka kohdistuvat maan maksutaseen kestävyyteen. Romanian on myös hankittava tarvittavat valmiudet, joiden avulla suunnitellaan ja toteutetaan talouspolitiikkaa ilman kansainvälistä tukea.

Lisäksi komissio suosittaa kuultuaan talous- ja rahoituskomiteaa, että neuvosto hyväksyisi päätöksen EU:n keskipitkän ajan ennalta varautuvasta rahoitustuesta, jota Romanialle voitaisiin myöntää enintään 2 miljardia euroa tukemaan maan maksutaseen kestävyyttä. Unionin ennalta varautuvan rahoitustuen aktivoimista ja sen maksamista voidaan pyytää viimeistään 30. syyskuuta 2015.

7. Uuden ohjelman pääasiallinen sisältö

Uudella ennalta varautuvalla rahoitustuella tuetaan hallituksen talousohjelmaa, jonka tavoitteita ovat muun muassa makrotalouden, julkisen talouden ja rahoitusjärjestelmän tervehdyttäminen ja vakauttaminen, talouden häiriönsietokyvyn ja kasvupotentiaalin parantaminen, hallinnollisten valmiuksien lisääminen, verohallinnon uudistaminen sekä julkisen varainhoidon ja sen valvonnan parantaminen. Talouspoliittiset ehdot vahvistetaan yhteisymmärryspöytäkirjassa, jonka komissio tekee Romanian viranomaisten kanssa. Yhteisymmärryspöytäkirjassa säilytetään kahden edellisen ohjelman saavutukset, ja siihen siirretään vielä täyttymättömät ehdot toisesta ohjelmasta.

A: Julkisen talouden vakauttaminen

Liiallisen alijäämän korjaamisen jälkeen Romanian edellytetään supistavan julkisen talouden rakenteellista rahoitusasemaa vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimusten mukaisesti, kunnes se saavuttaa keskipitkän aikavälin tavoitteen, joka on julkisen talouden rakenteellinen 1 prosentin alijäämä suhteessa BKT:hen viimeistään vuonna 2015, ja säilyttää sen tällä tasolla. Lisäksi ohjelmassa jatketaan pyrkimyksiä estää julkisen talouden maksurästien kertyminen sekä keskus- että paikallishallinnon tasolla. Julkisen sektorin palkkamenot on pidettävä kestävällä pohjalla rajoittamalla palkkojen nousua ja julkisen sektorin työpaikkojen määrää.

B: Julkisen talouden ohjausjärjestelmä ja julkisen talouden rakenneuudistukset

Jotta julkisen talouden vakauttaminen saadaan vankalle perustalle, ohjelmaan sisältyy julkisen talouden ohjausjärjestelmän vahvistaminen. Finanssipoliittisen sopimuksen täytäntöönpano on tässä suhteessa keskeisen tärkeää. Tämän lisäksi monivuotiseen budjettisuunnitteluun tehtävillä parannuksilla voidaan varmistaa kestävämmällä pohjalla oleva finanssipolitiikka.

Romanian hallitusta tuetaan kattavalla teknisellä avulla, jota IMF ja Maailmanpankki antavat julkisen varainhoidon ja sen valvonnan alalla. Sitoumusten valvontajärjestelmällä, joka otetaan käyttöön useassa vaiheessa, autetaan varmistamaan maksurästien vähentäminen ja valvonta. Terveydenhuoltoalalla talousarvion valvontamekanismeja vahvistetaan tehostamalla raportoinnin ja seurannan puitteita (erityisesti sairaaloiden ja lääkemenojen osalta), jotta voidaan välttää maksurästien uudelleen kertyminen. Julkisten investointien priorisointia tiukennetaan maan kasvupotentiaalin parantamiseksi.

C: Julkisen velan hoito

Viranomaiset toteuttavat tarvittavat toimenpiteet parantaakseen julkisen velan hoitoa, jotta voidaan vähentää rahoituskustannuksia ja riskejä ja pidentää julkisen velan keskimääräistä erääntymisaikaa.

D: Finanssialan sääntely ja valvonta

Viranomaiset jatkavat finanssialalla pankkien kriisinratkaisukehyksen ja talletussuojarahastoa koskevan lainsäädännön parantamista muuttamalla hallituksen päätöksiä nro 39/1996 ja nro 99/2006. Taseiden puhdistamisen nopeuttamiseksi Romanian keskuspankki on selkiyttänyt Romanian pankkiyhdistyksen kanssa säännöksiä, joita sovelletaan lainojen poistamiseen kirjanpidosta, ja laatii kattavan analyysin pankkialan omaisuuserien laadusta. Jotta voitaisiin edelleen kehittää pääomamarkkinoita ja monipuolistaa pankkien rahoituslähteitä, viranomaiset aikovat muuttaa katettuja joukkovelkakirjalainoja koskevaa lainsäädäntöä. Luottokurin säilyttäminen ja moraalikadon välttäminen luotonottajien keskuudessa lisäävät osaltaan rahoitusvakautta tuntuvasti. Hallitus pidättäytyy sen vuoksi edelleen antamasta lainsäädäntöehdotuksia (kuten yksityishenkilöiden maksukyvyttömyyttä koskeva laki) ja edistämästä sellaisia velkojen perinnästä annetun lain säännöksiä, jotka heikentäisivät luottokuria. Viranomaiset kuulevat laajasti kaikkia sidosryhmiä ja ottavat huomioon myös Romanian keskuspankin laatiman vaikutustenarvioinnin sisällyttäessään kohtuuttomia lausekkeita koskevia uusia säännöksiä lakiin siviiliprosessilain soveltamisesta. Viranomaiset myös varmistavat, että kohtuuttomia lausekkeita koskevat oikeustapaukset käsitellään ylemmissä oikeusasteissa tai asiaan erikoistuneessa tuomioistuimessa, ja toteuttavat kaikki muut tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että näitä säännöksiä sovelletaan yhdenmukaisesti. Pankkialan ulkopuolisten finanssimarkkinoiden valvonnan tehostamiseksi ja kuluttajansuojan parantamiseksi viranomaiset varmistavat, että lainsäädäntö, joka koskee integroitua pankkialan ulkopuolisten finanssimarkkinoiden sääntelyviranomaista (finanssivalvontaviranomainen), muutetaan vastaamaan hyviä kansainvälisiä käytäntöjä.

E: Rakenneuudistukset

Rakenneuudistusten tavoite on parantaa markkinoiden toimintaa, lisätä ulkoisten häiriöiden sietokykyä ja parantaa Romanian talouden pitkän aikavälin kasvupotentiaalia. Tähän ohjelmaan sisältyvät rakenneuudistukset ovat osa laajempaa asialistaa, joka esitetään Romanian kansallisessa uudistusohjelmassa, ja ne sisältyvät Romanialle talouspolitiikan EU-ohjausjakson aikana osoitettuihin maakohtaisiin suosituksiin.

Valtion omistamien yritysten uudelleenjärjestelyä (mukaan lukien yksityistäminen) nopeutetaan, jotta voidaan vähentää maksurästien kertymisestä ja operatiivisista tappioista julkiseen talouteen kohdistuvia riskejä sekä samalla parantaa useimpien tällaisten yritysten taloudellisia toimintaedellytyksiä. Viranomaiset toteuttavat toimia, joilla vahvistetaan valtionyritysten hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiä (corporate governance). Tämä koskee myös finanssialaa.

Energia-alalla toteutetaan kahteen edelliseen ohjelmaan kuuluvat kesken olevat toimet. Näitä ovat muun muassa etenemissuunnitelmien laatiminen kaasu- ja sähkömarkkinoiden vapauttamista varten.

Liiketoimintaympäristön kehittäminen ja pk-yritysten rahoituksen saatavuuden helpottaminen muodostavat ohjelman rakenneuudistusten toisen tärkeän osan. Ohjelman tavoitteena on keventää pk-yritysten hallinnollista taakkaa, parantaa niiden mahdollisuuksia saada pankkilainaa ja oman pääoman ehtoista rahoitusta, vähentää oikeudellista epävarmuutta kehittämällä maan ja kiinteistöjen rekisteröintiä sekä tukea pk-yrityksiä niiden pyrkiessä ulkomaille. Lisäksi ohjelmasta tuetaan immateriaalioikeuksien oikeudellisen kehyksen uudistamista, erityisesti patenttien alalla. Tavoitteena on houkutella ulkomaisia suoria sijoituksia tutkimukseen ja innovointiin.

Työmarkkinoiden alalla ohjelmalla tuetaan vuoden 2010 eläkeuudistuksen loppuun saattamista yhtenäistämällä miesten ja naisten eläkeiän.

Edellä kuvattujen laajojen toimenpidekokonaisuuksien, joilla tehostetaan julkista hallintoa ohjelman täytäntöönpanon kannalta kriittisillä aloilla, lisäksi Romanian viranomaisia pyydetään raportoimaan kuuden kuukauden välein talous- ja rahoituskomitealle / talouspoliittiselle komitealle tällä alalla saavutetusta edistyksestä.

F: Rahapolitiikka

Rahapolitiikan tavoitteena on säilyttää hintavakaus ja pitää inflaatiovauhti Romanian keskuspankin tavoitteeksi asettamalla vaihteluvälillä (2,5 % ± 1 prosenttiyksikkö).

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

keskinäisen avun antamisesta Romanialle

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 143 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen, jonka tämä on antanut talous- ja rahoituskomiteaa kuultuaan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Romaniassa on toteutettu merkittävää uudistusohjelmaa vuodesta 2009 lähtien. Romania on suurelta osin korjannut makrotalouden epätasapainotilansa kahden maksutaseohjelman aikana, ja neuvosto kumosi liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn 21 päivänä kesäkuuta 2013. Julkisen talouden vakauttamista olisi jatkettava vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimusten mukaisesti, jotta keskipitkän aikavälin tavoitteeseen päästään vuonna 2015. Valtio saa taas täysipainoisesti markkinalähtöistä rahoitusta, ja Romanian valuutta on ollut yleisesti ottaen vakaa vuoden 2009 puolivälistä.

(2) Makrotalouden ja rahoitusjärjestelmän vakaus olisi varmistettava varovaisella politiikalla. Edellisten ohjelmien aikana aloitettuja rakenneuudistuksia olisi jatkettava ja tarvittaessa tehostettava, jotta voidaan vähentää heikkouksia ja vahvistaa perusta tulevalle talouskasvulle ja pyrkimyksille kuroa umpeen eroa muihin jäsenvaltioihin.

(3) Neuvosto tarkastelee säännöllisesti Romanian talouspolitiikkaa erityisesti, kun se vuosittain tarkastelee Romanian tarkistettua lähentymisohjelmaa ja kansallisen uudistusohjelman toteuttamista ja kun se lähentymiskertomuksen arvioinnin yhteydessä säännöllisesti seuraa Romanian saavuttamaa edistymistä.

(4) Vaikka talousohjelman perusskenaariossa bruttorahoituksen kokonaistarpeet saadaan täysin katettua vuoden 2015 loppuun saakka ja hallitus pystyy edelleen hankkimaan markkinalähtöistä rahoitusta, perusskenaarioon kohdistuvat riskit tukevat Romanian esittämää pyyntöä saada ennalta varautuvaa rahoitustukea jatkona neuvoston päätöksissä 2009/458/EY[2] ja 2011/289/EU[3] myönnetylle tuelle.

(5) Romanian viranomaiset ovat pyytäneet rahoitustukea unionilta ja muilta kansainvälisiltä rahoituslaitoksilta maksutaseen kestävyyden tukemiseksi ja sen varmistamiseksi, että kansainväliset valuuttavarannot saadaan pysymään vakaalla tasolla siinäkin tapauksessa, että taloustilanne heikkenisi.

(6) Vaihtotaseen parantumisesta huolimatta Romania on kuitenkin edelleen altis valuuttakurssin heilahtelulle ja epävakaille kansainvälisille pääomaliikkeille. Epäsuotuisassa skenaariossa, jossa nykyinen riittävä likviditeetti ehtyy, Romanian rahoituskustannukset voivat nousta, mahdollisesti hyvin nopeasti. Lisäksi euroalueen

[2] EUVL L 150, 13.6.2009, s. 6.
[3] EUVL L 132, 12.5.2011, s. 28.

epäsuotuisa kehitys voisi aiheuttaa uudestaan paineita pankkisektorille. Jäljellä olevien heikkouksien vuoksi on perusteltua myöntää unionin keskinäistä apua,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

Ainoa artikla

Unioni myöntää keskinäistä apua Romanialle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

SELVITYS VAIKUTUKSISTA TALOUSARVIOON

(Ks. sisäisten sääntöjen 16 artikla)

TOIMINTALOHKO: OSASTO 01 – TALOUS- JA RAHOITUSASIAT
TOIMINTO: RAHOITUSTOIMINNOT JA -VÄLINEET

1. EHDOTUKSEN NIMI SEKÄ ASIANOMAINEN BUDJETTIKOHTA JA -NIMIKE

Ehdotus neuvoston päätökseksi EU:n keskipitkän ajan ennalta varautuvan rahoitustuen myöntämisestä Romanialle ja suositus neuvoston päätökseksi keskinäisen avun myöntämisestä Romanialle.

Alamomentti 01 04 01 01 — Euroopan unionin takaus EU:n lainoille, jotka on otettu maksutasetuen antamiseksi

2. OIKEUSPERUSTA:

SEUT-sopimuksen 143 artikla, neuvoston asetus (EY) N:o 332/2002.

3. VARAINHOITOVUOTTA KOSKEVAT NUMEROTIEDOT (EUROINA)

Alamomentille otetaan Euroopan unionin takaus lainan takaisinmaksusta. Sen avulla komissio voi ottaa vastatakseen lainanhoidon (pääoma, korot ja muut kustannukset) velallisen (Romania) maksukyvyttömyystilanteessa.

Talousarviotakausta vastaava erä (”p.m.”) otetaan käyttöön ainoastaan, jos takauksen maksua todella vaaditaan. Talousarviotakauksen maksua ei todennäköisesti normaalitilanteessa vaadita.

3 a – Tämä vuosi

Ei sovelleta.

		MSM
Varainhoitovuoden alustavat määrärahat (talousarvio)		
Siirrot		
Lisämäärärahat		
Määrärahat yhteensä		
Toiseen työohjelmaan jo varatut määrärahat		
Käytettävissä oleva määrä		
Ehdotettuun toimintaan käytettävä määrä		

3 b – Siirrot

Ei sovelleta.

		MSM
Siirrot		
Toiseen työohjelmaan jo varatut määrärahat		
Käytettävissä oleva määrä		
Ehdotettuun toimintaan käytettävä määrä		

3 c – Seuraava varainhoitovuosi

Ei sovelleta.

		MSM
Varainhoitovuoden alustavat määrärahat (talousarvio)		p.m.
Siirrot		
Lisämäärärahat		
Määrärahat yhteensä		
Toiseen työohjelmaan jo varatut määrärahat		
Käytettävissä oleva määrä		
Ehdotettuun toimintaan käytettävä määrä		p.m.

4. TOIMEN KUVAUS

Romanialle ehdotetaan myönnettäväksi EU:n keskipitkän ajan ennalta varautuva rahoitustuki. Jos tuki aktivoidaan, se koostuu EU:n lainasta, jonka määrä on enintään 2 miljardia euroa (EU:n laina rahoitetaan EU:n kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta tai rahoituslaitoksilta otetuilla lainoilla). Laina myönnetään osana kansainvälistä rahoituspakettia, johon sisältyy erityisesti IMF:n valmiusluottojärjestelyllä myöntämä 1,75 miljardin erityisnosto-oikeuden (noin 2 miljardia euroa) laina. Maailmanpankki on myöntänyt miljardin euron kehitysapulainan, joka voidaan tarpeen mukaan nostaa sovittuna ajanjaksona (deferred drawdown option, DDO). Lisäksi Maailmanpankki jatkaa 891 miljoonan euron tukea, johon se on sitoutunut aiemmin ja josta on vielä maksamatta 514 miljoonaa euroa. Myönnettävällä EU:n keskipitkän ajan ennalta varautuvalla rahoitustuella on tarkoitus kattaa jäljellä olevat riskit, jotka liittyvät Romanian maksutaseen kestävyyteen. Vaikka vaihtotaseen alijäämä on selvästi supistunut, epävakaat pääomavirrat aiheuttavat riskejä maksutaseen rahoittamiselle. Ennalta varautuvalla tuella edistetään myös jatkossa

hallituksen talousohjelmaa, jolla pyritään muun muassa makrotalouden, julkisen talouden ja rahoitusjärjestelmän vakauttamiseen, hallinnollisten valmiuksien parantamiseen, verohallinnon uudistamiseen, julkisen varainhoidon ja sen valvonnan kehittämiseen sekä Romanian talouden häiriönsietokyvyn ja kasvupotentiaalin parantamiseen. Tuki, jota komissio hallinnoi yhteistyössä talous- ja rahoituskomitean kanssa, on keino kannustaa Romaniaa noudattamaan talouspolitiikkaa, joka vastaa Romanian EU:lle antamia sitoumuksia ja neuvoston suosituksia, erityisesti kansallisen uudistusohjelman ja lähentymisohjelman toteuttamisen osalta.

EU:n varat, jotka hankitaan pääomamarkkinoilta tai rahoituslaitoksilta lainan myöntämiseksi Romanialle, jos maa esittää pyynnön lainan nostamisesta, katetaan EU:n takauksella. Komissio päättää lainan myöntämisestä talous- ja rahoituskomiteaa kuultuaan. Laina rahoitetaan hankkimalla tarvittavat varat pääomamarkkinoilta tai rahoituslaitoksilta. Romanialle mahdollisesti myönnettävien lainojen pääoma on enintään 2 miljardia euroa.

EU:n takauksen avulla komissio voi vastata lainanhoidosta Romanian mahdollisessa maksukyvyttömyystilanteessa.

Komissio voi velvoitteidensa täyttämiseksi käyttää väliaikaisesti käteisvarojaan lainan hoitamiseksi. Tällöin sovelletaan Euroopan yhteisöjen omien varojen järjestelmästä tehdyn päätöksen 2007/436/EY, Euratom soveltamisesta 22 päivänä toukokuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 (EYVL L 130, 31.5.2000, s. 1) 12 artiklaa.

5. KÄYTETTY LASKENTATAPA

Ei sovelleta.

6. MAKSUAIKATAULU (EUROINA)

Ei sovelleta.

Nimike	**Määrärahat**		**Maksut**				
			Vuosi n	Vuosi n + 1	Vuosi n + 2	Vuosi n + 3	Seuraavat varainhoito-vuodet
	Vuosi n						
	Vuosi n + 1						
	Vuosi n						
	Vuosi n + 1						
	Yhteensä						